Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 121. — ŠTEV. 121. NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 23, 1923. — SREDA, 23. MAJA, 1923. VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

AGITACIJA ZA OPROSTITEV JETNIKOV

Sile nameravajo vprizoriti direktno akcijo za oproščenje jetnikov. — Poslaniki so se posvetovali glede direktnih pogajanj z banditi. — Vsi dosedanji napori kitajskih oblasti so se izjalovili. — Ojačenje inozemskih posadk.

Washington, D. C., 21. maja. — Diplomatični zbor, vključno ameriškega poslanika Shurmana, se je sestal danes v Pekingu, da določi, če naj otvori direktna pogajanja s kitajskimi banditi za oproščenje njih inozemskih jetnikov.

Vsi dosedanji napori pekinške vlade ter provincijalnih oblasti, da otvorijo uspešna pogajanja, so se izjalovili.

Diplomatični zbor mora določiti, če jamči resnost položaja radikalni korak, da se vzame celo zadevo iz rok kitajske vlade, potem ko je diplomatični zbor od šestega maja naprej trdil, da je Peking izključno odgovoren za vse.

Poslaniki morajo tudi določiti, če naj se ugodi najnovejši zahtevi banditov, da mora namreč pogoje oproščenja zajamčiti šest tujih sil.

Jasno je, da je treba umakniti zahteve, katere so stavili inozemski zastopniki Pekingu, namreč da se kazunje bandite, kajti drugače bo življenje Amerikancev in drugih inozemskih jetnikov še nadalje ogroženo.

Uradniki državnega departmenta so danes pojasnili, da so zadnji razvoji skrajno resnega značaja. Popolna prostost akcije je bila podeljena poslaniku Shurmanu, da se bo mogel prilagoditi razmeram kot se bodo razvile.

Tukajšni uradniki so izjavili, da ni treba pripisovati nobene važnosti obisku generala Wooda, generalnega governerja Filipinov, na Kitajskem v sedanjem času.

Priznava se, da se bo mogoče razvil položaj, vsled katerega bo potrebno ojačiti ameriško in druge inozemske posadke na Kitajskem. Če bi pa sile dejanski vprizorile tako akcijo, bil bil njih namen izključno le zavarovati inozemce pred sličnimi napadi v bodočnosti, ne pa vprizoriti oboroženo akcijo proti šantunškim banditom.

Soglasno s poročili se je ob vsaki priliki pokazala impotenca pekinške vlade.

V nekem poročilu, katero je poslalo ameriški posaništvo državnemu departmentu dne 20 maja, se navaja nasvete konzula Davisa in majorja Philoona. Oba poročata tudi, da niso hoteli banditi sprejeti častniških komisij, katere jim je poslal vojaški governer province, ker se boje izdajstva. Ta uradna sporočila pravijo, da so kitajske čete streljale na bandite, mesto da bi se umaknile, soglasno z zahtevo diplomatičnega zbora ter ponovnih povelj iz Pekinga.

Tiensin, Kitajska, 21. maja. — Misija generala Tinga, ki je šla v banditsko postojanko, da izposluje oproščenje inozemskih jetnikov, je po svojem povratku semkaj izjavila, da se vrše od časa do časa spopadi med vojaki in banditi.

Sporočila, s katerimi se je vrnila misija, niso prav posebno razveseljiva. General Ting je rekel, da dve brigadi čet še vedno obkoljujeta postojanko banditov. Banditi niso mogli storiti drugega kot odvesti jetnike na vrh gore, katerega se smatra nezavzetnim.

POTRES V MONTANI.

Helena, Mont., 22. maja. — Ob eni uri zjutraj sta se pojavila tukaj dva močna potresna sunka. Drugi sunek je bil tako močan, da so se poslopja tresla v svojih temeljih.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU
se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:
Včeraj so bile naše cene sledeče:
Jugoslavija:
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.
1000 Din. .. $11.30 .. K 4,000
2000 Din. .. $22.40 .. K 8,000
5000 Din. .. $55.50 .. K 20,000
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Italija in zasedene ozemlje:
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.
200 lir $10.70
300 lir $15.75
500 lir $25.75
1000 lir $51.00
Pri nakazilih, ki znašajo manj ot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Za pošiljatve, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.
Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.
Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posebeu oglas v tem listu.
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.
(Advertisement)

STROGA OBSODBA LAŠKIH FAŠISTOV

Govorniki na socijalistični konferenci so označili fašizem kot boljševiško gibanje kapitalizma.

New York, 22. maja. — Na konvenciji ameriške socijalistične stranke so bili ožigosani tako fašisti kot komunisti, in sprejeta je bila resolucija, ki označuje fašiste "kot boljševiško gibanje kapitala", dočim je neki govornik bičal komuniste radi njih programa nasilne revolucije.

Oster napad je bil tudi vprizorjen na Ku Klux Klan organizacijo, "koje namen je napraviti črno pleme plemenom sužnjev, katerega naj bi večno izkoriščal vladajoči beli razred".

Tozadevna resolucija je bila vrnjena komiteju z naročilom, naj izpremeni besedilo in isto velja glede resolucij, ki so zahtevale oproščenje jetnikov, vojaških in političnih, ki so bili obsojeni na temelju vojnočasnih postav ter resolucije, s katero se je obsojalo ruske sovjete, ker zanikujejo prostost govora in časopisja.

Komitej za ekonomsko organizacijo je priporočil zvezo med socijalisti ter člani delavskih unij v namenu, da se skupno bore proti uveljavljenju open shopa.

— Pravice se najboljše zavaruje brez dinamita, — je izjavil Roberto Haberman, mehiški socijalist v nagovoru, ki ga je imel na konvenciji, v katerem je napadel komunistični program nasilja.

Socijalisti in delavci Mehike — je rekel, — so si preveč pridobili potom politične akcije, da bi se zanimali za nasilna sredstva, da dosežejo svoj namen. Omenil je novo mehiško ustavo, o kateri je rekel, da nudi delavcem toliko varstvo, da se kapitalisti upirajo ameriškemu priznanju Mehike, dokler se členov ustave ne izpremeni. Konvencija je sprejela resolucijo, v kateri nasprotuje naporom ameriških kapitalistov, da udestvijo svoje načrte glede izkoriščanja Mehike.

Eugene Debs, voditelj socijalistične stranke, je bil povabljen v imenu Mehiške delavske stranke, naj obišče Mehiko.

Resolucija, naperjena proti fašistom v Italiji, v kateri se nasprotuje ustvarjenju sličnega gibanja v tej deželi, izjavlja, da so fašisti nevarni socijalistom in delavskemu razredu v prav tako veliki meri kot je nasilni program komunizma.

Resolucija, ki obsoja akcijo sovjetske vlade proti prostosti govora in časopisja in ki je bila vrnjena komiteju, izjavlja, da je danes v Rusiji manj osebne prostoti kot je je bilo pod carjem.

NEMČIJA BO PONUDILA PETDESET TISOČ MILIJONOV MARK.

Berlin, Nemčija, 22. maja. — Glavna točka novega nemškega reparacijskega predloga bo ponudba petdeset tisoč milijonov zlatih mark, plačljivih v več kot tridesetih letih in sicer v letnih obrokih. Ta ponudba bo predložena danes kabinetu, k ije bil pozvan na posebno sejo. Ta seja se bo vršila, kakorhitro se bosta vrnila v Berlin z binkoštnih počitnic kancelar Cuno ter minister za zunanje zadeve, von Rosenberg.

Kot varnost se bo navedlo nemško carino ter številne državne monopole. Železnice so bile izpuščene kot jamstvo, ker obratujejo sedaj z izgubo ter jih vsled tega ni mogoče smatrati za jamstvo.

IZ TAKOZVANE "BOLJŠE" AMERIŠKE DRUŽBE.

Milijonarski veternjak Clendennin J. Ryan se je, kljub temu, da ima ženo in štiri otroke, pred kratkim smrtno zaljubil v Miss Muriel Sharp, ki jo vidite na sliki. Obljubil ji je, da ji bo do smrti plačeval za njene usluge po petsto dolarjev na mesec. Kmalo se je je naveličal in sedaj ji noče dati niti centa. Deklica ga toži, toda pred sodnijo najbrž ne bo dosti opravila, kajti vrana ne izkljuje vrani oči.

PARNIK LEVIATHAN BO POPOLNOMA SUH

Lasker je odločno dementiral poročila, da bo imel veliki parnik na krovu opojne pijače. — Slabo za butlegarje.

Washington, D. C., 22. maja. — Leviathan bo suh. Vse govorice, da se bo servirajo pijače na njegovem krovu ali na krovu kateregakoli drugega parnika Shipping Boarda, so brez podlage.

To je izjavil Lasker, načelnik Shipping Boarda, ko so obrnili njegovo pozornost na poročilo, da so na Leviathanu štiri bare, da so bili sprejeti v službo inozemski bartenderji in da je bila sprejeta na krov velika zaloga pijač predno je odplul veliki parnik iz Newport proti Bostonu.

— Človeku, ki je napisal povest, ni bilo treba posebno velike domišljije, — je nadaljeval Lasker. — Predsednik je odredil, da morajo ostati vladne ladje suhe. Ostale bodo suhe in vsak poskus, da se butlega na Leviathanu ali kaki drugi vladni ladji, bo brezobzirno zatrt.

— Vsakega butlegarja, katerega bodo našli na krovu, bodo izročili zveznim oblastim v najbližjem pristanišču in kaznovan bo brez pardona. To bo moja politika in v kolikor mi je znano, tudi politika Mr. Farley-a, ki mi bo sledil.

Zapomnite pa si pri tem, da jaz nisem suhač.

IZPREMEMBA POSTAV NA FILIPINIH.

Manila, Filipinsko otočje, 22. maja. — Prihodnji mesec bo sklicano tukaj posebno zasedanje filipinske zakonodaje, da sprejme važne zakone v zvezi z ekonomskim razvojem Filipinskega otočja. Tako je objavil včeraj generalni governer, general Leonard Wood.

Predloge, ki bodo vložene, vključujejo amendmente, ki bodo olajšali postave, tikajoče se parobrodstva, gozdarstva ter rudarstva, da se na ta način privabi inozemski kapital.

DVA POLICISTA USTRELJENA V N. J.

V New Jersey sta bila ustreljena dva policista in dva nadaljna sta bila težko ranjena. — Poslužiti so se morali plina, da premagajo bandita.

Dva policista sta bila ustreljena in dva nadaljna ranjena, ko so se vsi štirje napotili v torek zjutraj v neko hišo na Manhattan Ave., Jersey City, da aretirajo Frank A. Sayesa, alias Frank Millerja. Policija ga je iskala v zvezi z nekim napadom na Public Service Corporation, tekom katerega so banditi odnesli devet tisoč dolarjev. Mrtva sta:

John Black, detektivski seržant, Jersey City.

Clarence Ware, policist.

Ranjena pa sta:

James Walton, detektiv, ki je dobil strel v glavo.

Harris Ootis, policijski poročnik iz West New Yorka, ki je dobil strel v hrbet. Kroglja je nato prodrla v želodec.

Po streljanju je skušal najti Sayes zavetja v podstrešju dvonadstropne lesene hiše, a od tam so ga pregnali s pomočjo plinskih bomb, ki povzročajo jok ali solzenje. Bil je popolnoma nepoškodovan, a ko so ga aretirali, ga je policija strašno premikastila, ker se je baje upiral. Z njim je bila aretirana neka ženska, o kateri trdi, da je njegova žena. Ničesar ni hotela izpovedati, a policija je baje spoznala v njej neko May Miller, obiskovalko plesišč. Soglasno s policijo je Waltona ustrelil Sayes. Uradniki domnevajo, da je oddal ostale strele, a niso natančno uverjeni o tem, ker so baje zasledili na roki ženske sledove smodnika.

Poročnik Otis je prišel danes z zapornim poveljem za Sayesa iz West New Yorka in ker je policija izvedela, da stanuje Sayes v dotični hiši na Manhattan Ave., je šest policistov obkolilo hišo. Nato se je vnel boj, ki je imel tako usodepolne posledice.

BALDWIN JE MINISTRSKI PREDSEDNIK

Imenovanje Baldwina je jako razočaralo lorda Curzona, ki je bil trdno prepričan, da bo zasedel mesto Bonar Lawa. — Delavska stranka je v poslanski zbornici v opoziciji. — Delavci nimajo v zbornici lordov nobenih zastopnikov.

London, Anglija, 22. maja. — Naslednikom Bonar Lawa je bil danes imenovan Stanley Baldwin, ki je bil dosedaj državni zakladničar.

Njegov naslednik bo Sir Robert Horne.

Izbor Baldwina za ministrskega predsednika je gotovo jako razočaral lorda Curzona, o katerem so bili skoraj vsi prepričani, da bo on zasedel to mesto.

Ker igra delavska stranka v poslanski zbornici ulogo opozicijonalne stranke, je skoraj nemogoče poveriti službo ministrskega predsednika človeku, ki sedi v zbornici lordov.

Delavci niso zastopani v lordski zbornici, vsled česar nima opozicijonalna stranka prilike pozvati ministrskega predsednika k debati.

Najbrže bodo vsi ministri vložili svoje resignacije, a bodo takoj zatem znova imenovani na svoja mesta.

Jako zanimivo je naslednje poročilo Johna Balderstona, ki je dospelo v Ameriko malo prej, predno je bil imenovan Baldwin ministrskim predsednikom:

London, Anglija, 21. maja. — Prvič v času ene generacije je imenovanje prihodnjega angleškega ministrskega predsednika izključno le v rokah kralja.

Kadar resignira ali odstopi kak ministrski predsednik, je ustavna dolžnost kralja Jurja, da pokliče kakega državnika ter ga prosi, naj sestavi nov kabinet, gola formalnost. Kralj nima v resnici nobene izbire, pač pa pokliče voditelja najmočnejše stranke v parlamentu. V sedanjem slučaju pa je stvar povsem drugačna.

Ministrski predsednik, ki je ravnokar odstopil, se je podvrgel, kot poročano, "mali operaciji" v grlu in v zdravniškem poročilu se ničesar ne glasi, če je njegovo stanje opasno ali ne.

Resignacijska bomba Bonar Lawa se je razpočila na praznem prostoru. London je bil skoro prazen tekom Binkoštnih praznikov, vsaj vkolikor pridejo vpoštev člani kabineta in politiki. Tudi danes se ni še nikdo vrnil in vse je ostalo na deželi.

Iz Aldershot poročajo, da je kralj preklical nameravano kavalerijsko parado, ki bi se morala vršiti jutri. To je storil najbrž v namenu, da bo imel dopoldan prost za politične konference. Precej ugibajo, če bo nato poklical k sebi moža, ki bo prihodnji angleški ministrski predsednik.

Danes zvečer je postalo jasno, da čaka vsakdo na besedo kralja, a slednjemu se očividno prav nič ne mudi. Dobil sem informacije, da je prosil Tory voditelje ter druge zaupne svetovalce, naj mu sporoče svoja mnenja.

Ko se bo vrnil v London, v sredo, četrtek ali petek, bo poklical v Buckingham palačo Curzona, ali pa Stanley Baldwina. Mož, ki bo povabljen v palačo, bo postal ministrski predsednik ter bo izvoljen voditeljem konservativne stranke na sestanku, ki bo sklican takoj pa izbiri kralja.

Vzrok, zakaj ima kralj resnično silo in ne le nominalne glede izbire ministrskega predsednika, je iskati v dejstvu, da je konservativna stranka sama razcepljena in da se zavzema en del za Curzona, drugi pa za Baldwina. Ponavadi ima vsaka stranka priznanega voditelja, a resignacija Bonar Lawa je imela za posledico, da je postal lord Curzon poslujoči ministrski predsednik, Baldwin vladni voditelj v poslanski zbornici, dočim je stranka kot taka ostala brez voditelja.

Jasno je, da bodo konservativci ponižno sprejeli sklep kralja, da preprečijo boj v stranki, ki bi dal delavski stranki priliko polastiti se vlade.

NAPETOST MED RUSIJO IN ANGLIJO.

Moskva, Rusija, 22. maja. — Ruski sovjetski minister za zunanje zadeve, Čičerin, je rekel, da bo brez dvoma prišlo do razkola med obema državama, če ne bo dala Anglija Rusiji koncesije in če bo ustrajala pri svojih dosedanjih zahtevah, katere smatra za pretirane.

OBLAK SE JE UTRGAL V OKLAHOMI.

Sayre, Okla., 21. maja. — Tri osebe pogrešajo po povodnji, ki se je pojavila v tem mestu potem ko se je nad njim utrgal oblak. V pet in štiridesetih minutah je Short Creek zapustil svojo strugo ter se izpremenil v pet blokov široko reko, ki je drla po sredini mesta.

Skoro tristo farmskih delavcev, uslužbencev, pri petrolejskih vrelcih in članov njih družin so rešili s hišnih streh in dreves.

Vodovje je pričelo padati krog polnoči potem ko je povzročilo za približno $60.000 škode.

Kot oreh debela toča, ki je padala pred nalivom, je še povečala zmešnjavo.

BOLGARSKA OPOZICIJA ZAPUSTILA ZBOROVANJE.

Sofija, Bolgarsko, 22. maja. — Takoj ob otvoritvi nove poslanske zbornice je rekel ministrski predsednik Stambolijski, da se bo vlada v glavnem pečala z dvema točkama. Najprej bo skušala zmanjšati pogoje glede vojne odškodnine ter poskušala dobiti za Bolgarsko morsko pristanišče.

Opozicijonalni poslanci so takoj po njegovem govoru demonstrativno zapustili zbornico.

"GLAS NARODA"
(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)
FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $6.00
Za pol leta $3.00
Za četrt leta $1.50
Za New York za celo leto $7.00
za pol leta $3.50
Za inozemstvo za celo leto $7.00
za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

NAJVIŠJE SODIŠČE

Pred kratkim se je vršila v Washingtonu konferenca National Womans Trade Union League. Delegatinje so razpravljale o zadnjem odloku najvišjega sodišča, ki pravi, da je postava, ki določa minimalno plačo za ženske, neveljavna.

Zastopnice 27 narodnih organizacij so se precej ostro izražale proti temu odloku. Ostalo je pa le pri ostrih besedah.

Med govorniki, ki so grmeli proti odloku, je bil tudi Samuel Gompers.

Mathew Woll je označil moč petih mož, ki zamorejo zavreči vsako postavo v deželi, kot najbolj revolucijonarna stvar na svetu. Nobena druga dežela ne daje deveterim sodnikom take moči.

Znani katoliški socijalni reformator John A. Ryan, je rekel: "Ko bi šlo za tako vprašanje kot je minimalna plača, bi ne smela odločati nadpolovična večina najvišjih sodnikov. Šele, ko bi se sedem ali osem sodnikov izreklo za to ali ono stran, naj bi bil odlok veljaven."

Mrs. Florence Kelly pravi, da bi bilo vse drugače in vse bojše, če bi bila imenovana kaka ženska za vrhovno sodnico.

Vse to so pa le nasveti in pri nasvetih bo tudi ostalo.

Delo je v kapitalističnem sistemu blago—čisto navadno blago, namenjeno za zamenjavo oziroma trgovino.

Vse fraze in vse izjave ne izpremene tega značaja.

Delavci se ne morejo nadati odrešenja od ene same akcije parlamenta. Kar jim da danes vlada, jim jutri lahko vzame.

Če hoče delavstvo izboljšati svoj položaj, če si hoče utrditi svoje stališče v državi, bo doseglo svoj cilj le s stalnim bojem, neprestano čuječnostjo in organizirano močjo.

CILJ DRUŽBE

Trgovske zbornice, organizacije industrijalcev, bankirjev in Mr. Hoover, načelnik trgovinskega departmenta, posvečajo pretežen del svojega časa proučevanju inozemskih trgov.

Kje bi se mogli iznebiti obutve in obleke, ki jo izdelamo?

Kje bi investirali svoj kapital v petrolejskih poljih in premogovnikih? Kateri deželi bi lahko varno posodili. Kako bi mogli povečati dobičke in dividende kapitanov finance, industrije in trgovine?

Ti ljudje ne razmišljajo o tem, kako bi podrli beznice in barake ter zgradili ljudem spodobne domove.

Ne razmišljajo, kako bi okrasili svoja mesta, kako navdali s prosveto življenja vseh, kako zajamčili njih varnost, napravili bogastvo bolj splošno in bolj enakomerno razdeljeno.

Človeštvo sploh ne pride vpoštev.

Ne razmišljajo o drugem kot o trgovini, posojilih in nalaganju kapitalu, kar služi izključno le enemu razredu. Sile vlade pa so skrajno popustljive napram tem ciljem.

Delavce naroda smatrajo za surovino, materijal, ki naj služi tem ciljem. Producirajo naj, da bodo mojstri produkcije, trgovine, posojil in investiranja želi zase temveče dobičke.

Ti ljudje pričakujejo od delavcev, da bodo producirali, kar pač morejo za gospodarje, ki nikdar ničesar ne proizvedejo.

Vsa moderna družba z žurnalizmom, vzgojo, politiko in moralo nosi pečat ciljev onih, ki lastujejo in kontrolirajo sile produkcije razdelitve in zamene. Izključno le organizirani delavci se brigajo za človeštvo. Družba ne bo imela nikdar človeškega temelja, dokler se ne bodo dvignili delavci ter odpravili sedaj obstoječo sebično kontrolo.

Smrtna kosa.

V Žužemberku je umrl dne 14. aprila lesni trgovec Tinko Derenani.

V Celju je umrl dne 15. aprila Ivan Grenka.

V Ljubljani je umrl istega dne Ivan Laboda, vpokojeni sprevodnik južne železnice.

V Vidmu pri Krškem je umrla dne 16. aprila posestnica in gostilničarka Karolina Podjed.

Z voza je padla

uradnikova žena Franja Srebotnjak in dobila poškodbe po vsem životu. Prepeljali so jo v bolnico.

Nesreča z dinamitom.

Anton Nemanič, posestnikov sin iz Želebej pri Črnomlju, je razstreljeval kamenje. Vsled pred časne eksplozije mu je dinamit puhnil v obraz in ga močno poškodoval. Moral je v bolnico.

Dopisi.

Girard, Ohio.

Nekaj novega se je pripetilo v Girard, Ohio. Mislim, da bo vsak čitatelj radoveden, kaj da je. — Nič drugega kakor velika znamenitost girardskih Jugoslovanov.

Tukaj se vrše razne veselice, in posebno dramatična društva napredujejo. Komaj se ena igra izvrši, se že druga prične. Dne 26. maja, 1923, bo spet igra, ki jo že komaj pričakujejo.

Imamo tudi štiri društva. Društvo sv. Antona, društvo Sava, društvo Samostojni Slov. Bratje in društvo Ljubljana. Zborujejo vsa društva v Slov. Domu. Še eno društvo je, katero bi kmalu pozabil omeniti, to je pevsko društvo. Tudi tukaj marljivo napredujejo; so sami mladi fantje skupaj. V Girardu in okolici je do dvesto Slovencev in Slovenk. — Vse je vneto za napredek, za Slovenski dom se pa malokateri zmeni. Dom je bil odprt dne 13. oktobra leta 1917. Dom je tu, da ga narod vpošteva in da ima svoje zabave in prireditve v njem. Tako je tudi bilo. Par let je šlo prav dobro, dokler ni nastopila kriza. Prišel je v Ohio tudi Volstead in prepovedal vse, kar naš narod najbolj ljubi. In tako smo drug drugega gledali kislih obrazov.

Veliko delničarjev je šlo v staro domovino, in ti so zahtevali nazaj svoj denar. Drugi so se spet radi česa drugega sprli ter istotako zahtevali denar nazaj. Dosti je bilo delničarjev, ki so dobili denar, da so postali delničarji kake slovenske tvrdke. In tako vre še dandanes. Dosti ljudi misli, da je bil odbor temu kriv, da so se delnice izplačevale. Po mojem mnenju ne. Dom je bil ustanovljen na tej podlagi: ako gre kdo v domovino ali 75 milj iz Girarda, dobi denar nazaj. Odbor se je tega držal in plačeval, dokler nismo pravil prenaredili. — Kot sem že prej omenil, nas je tu do 200 Slovencev in Slovenk, ali žalibog, od teh jih je komaj 25 delničarjev. Sedaj naj pa ti drže in oskrbujejo Slovenski dom v Girardu! Dragi rojaki, to ni mogoče! Mi vsi smo Slovenci in vsi moramo podpirati svoj Dom! Tu ni nobenega izgovora, da ta ali oni ne more postati delničar! Mi smo zapustili svojo staro domovino ter prišli v to tujo zemljo, da si izboljšamo svoj življenjski položaj. Ko smo bili tam, ni bilo za nas. Dobro vemo, kako se nam je godilo, toda nekateri jako hitro pozabijo na preteklost. Slovenec ostaneš, dokler si živ! Čemu pa ne ostanemo pri Slovenskih domih da res pokažemo, da smo Slovenci, ne pa židje, danes tu, jutri tam. To ni napredno st! Jaz sem iz Girarda in delničar; drugi: jaz iz Girarda, pa ne delničar. Če se ga vpraša: zakaj pa nisi, ko vendar tako stanovitno zahajaš vanj, pa dobiš odgovor: — Bi bil, pa ne vem, na kaki podlagi je. Dam rajši denar na banko, čeprav ljudi ne poznam. — Sedaj vas vprašam, čitatelji, kako je mogoče na ta način napredovati? Dom je vreden danes 40.000 dolarjev. — Dolga je pa 15.000. Ko bi Slovenci ta dolg plačali, potem bi vsak delničar dobil koncem leta svoje dividende, ki bi bile večje, kakor pa bančne obresti, ker Dom ni v takem stanju, kakor nekateri računajo. Vpijemo in prosimo, naj pristopijo in postanejo delničarji, a vse zaman. Sedaj smo še enkrat sklicali vse za dan 27. maja 1923. ob dveh popoldne. Naj torej pride vsak na to važno sejo in pove svoje mnenje, ali je za Dom ali ne. Če bo večje število proti Domu, potem bo šel na prodajo. Kupce že imamo. Dosti Italijanov je tu s svojo godbo. Tudi Salvation Army gleda po njem, če bo šel na prodaj. Ali boste pustili, Slovenci, da bi se kaj takega pripetilo? Jaz bi rekel — ne! Zato vas še enkrat opozarjam, da pridete vsi tega dne, da se pomenimo, kaj naj ukrenemo nadalje. — Kogar ne bo, naj pošlje poročilo po kom drugem, da bomo vedeli, kakšnega menja je. In če se dobi kak rojak, ki bi rad govori o napredku Slov. domov v Združnih državah, bo z veseljem sprejet.

Sedaj pozdravljam čitatelje in jim kličem: nasvidenje 27. maja!

Joseph Cekuta.

Denver, Colo.

Zopet je nastala vesela spomlad in ž njo tudi veselo življenje za stare in mlade. Toda včasih kruta in neusmiljena smrt pretrga nit življenja onim, ki so komaj v cvetju mladosti. Tako je neusmiljena smrt uničila življenje tudi najini edini hčerki Sylviji dne 8. aprila ob 2. uri popoldne. Rojena je bila 17. februarja 1918 v Denverju. Zadnjo zimo je z velikim veseljem pričela hoditi v otroški vrtec. Na Velikonoč se je prehladila, nakar je pritisnila pljučnica, kateri je končno kljub vsemu prizadevanju zdravnikov podlegla. Ne moreva popisati žalosti, katero sva prestala ob izgubi najine ljubljene hčerke in se zato vsem najiskreneje zahvaljujeva, ki so naju tolažili ob uri nesreče, kakor tudi vsem, ki so se udeležili pogreba od blizu in daleč ter darovali krasne sveže vence in cvetlice. Fantje so nosili krsto in deklice cvetlice. Pokopana je bila po katoliških obredih. Torej še enkrat vsem najlepša hvala! Tebi, draga in nepozabljena hčerka, pa bodi lahka ameriška gruda!

Mary in Tony Gosar,
žalujoči stariši.

Glasba.

Stadium koncerti v New Yorku bodo začeli svojo šesto sezono v četrtek dne 5. julija. Trajali bodo najmanj šest tednov pod vodstvom Williama Van Hoogstratena. Sodeloval bo Newyorški Filharmonični Orkester. Nov prostor za orkester bo stal petnajst tisoč dolarjev. Tako je že vsaj izjavil štadijski odbor, kateremu načeljuje Adolph Lewison. Orkester sestoji iz 106 mož. Potemtakem jih je enoindvajset več kot lansko leto. Arthur Judson bo magager. W. Van Hoogstraten bo pevovodja tekom vseh šest tednov. Sedaj je v Evropi, in se bo vrnil zgodaj meseca junija v Ameriko. Nov prostor za orkester bo v primeri z lanskim veliko boljši, veliko bolj akustičen. Vsak najtišji pianissimo bo mogoče slišati na zadnji sedež.

Proizvajale se bodo skladbe najslavnejših skladateljev.

Ravnateljstvo bo skoraj isto kot je bilo lansko leto. Proizvajale se bodo tudi nove skladbe mnogoobetajočih ameriških skladateljev.

Žalostna smrt starke.

61letna Antonija Vecchiet iz Sv. Marije Magdalene pri Trstu je vsled neozdravljive bolezni skočila v vodnjak in utonila. Pred samomorom je doma vse pospravila in se tudi poslovila od moža, češ, da gre na obisk k sosedom. Ker je ni bilo vso noč nazaj, je mož zaslutil nesrečo. In res, ko je šel naslednje jutro po vodo in spustil vedro v globino, je začutil, da je vedro zadelo ob neko trdo stvar. Prijavil je dogodek takoj sosedom, ki so potegnili iz vodnjaka truplo njegove žene.

HRANITE
LABELNE
MAGNOLIA
IN
STAR MLEKO

ZA DRAGOCENA DARILA

IMEJTE NEKAJ KAM V SVOJI SHRAMBI.

PIŠITE NA KATERIKOLI NASLOV NA DRUGI STRANI LABELNA ZA ILUSTRIRAN SEZNAM DARIL.

"Izplača se hraniti labelne".

Peter Zgaga

Slišal sem rojaka, ki je takole modro modroval:

Vprašaš me, kaj je zakon? — Zakon je škarjam podoben. Dvoje rezil, ki sta neprestano obrnjeni drugo naproti drugemu, pa sta kljub temu neločljivo združeni.

* * *

Pariz hoče uvesti dolga krila, Newyorčanke pa hodijo v kratkih. Vsled tega se je pojavilo v ameriških listih poročilo z naslovom:

Pariz je razburjen vsled kratkih kril newyorških deklet.

Tudi mi smo bili svoj čas razburjeni.

Toda sedaj smo se pomirili. Hrepenenje po višjem je znamenje napredka.

* * *

V listih čitam zanimivo brzojavko:

Urednik nekega južnega lista je jako razžalil mestnega župana. Župan je tožil urednika za $5000 odškodnine. Sodnik je bil pa previden človek. Urednika je obsodil samo na štiri cente globe.

Morda bi kdo mislil, da je sodnik iz sovraštva do župana podal tako razsodbo. Ta domneva ni pravilna.

Sodnik je vsledtega tako razsodil, ker najbrže predobro ve, da marsikateremu ameriškemu uredniku manjkajo štirje centi do niklja.

* * *

Ko so vprašali moderno punco, zakaj se sleherni večer z drugim moškim izprehaja, je moško odvrnila:

Saj vendar nisem poročena, da bi vedno z enim hodila naokrog.

* * *

Slovenska cerkvena občina si je nabavila orglje. Lepe orglje, močne kakor grom. Kot že navada pri takih prilikah, ni bila plačana polna svota, pač pa nekaj na roko z obljubo, da bo vsak mesec toliko in toliko.

Župnik je moledoval na leci, opozorjal izpred oltarja, toda prostovoljni prispevki za orglje so bili le malenkostni.

Neke nedelje je pa oznanil:

Poskušal sem na vse mogoče poštene načine, da bi dobil potreben denar. Pošteno sem agitiral, pošteno opozarjal, pa nič in nič. Sedaj bo pa z veselico poskušali.

* * *

Neki Newyorčanki je umrl bogat mož. Ženska ima tri mladoletne otroke. Zapuščino za te tri otroke ima sodišče v rokah.

Ženska je zahtevala, naj ji dajo na leto za vsakega otroka $12,500, češ, da je to najmanjša svota, s katero je mogoče otroka preživeti.

Sodnik je pa določil le $10,000 za vsakega.

Uboga ženska! Kako strašno bo morala stradati, kako silno se bo mogla omejiti, da bi s tridesetimi tisočaki na leto preživela tri otroke.

Če človek kaj takega čita, pride nehote do prepričanja, da bi taki potratni gospodi par boljševiških kapljic čisto nič ne škodovalo.

* * *

Iz Jugoslavije poročajo, da sta se v Mestnem logu pogovarjala dva postopača.

Prvi je bil starejši in zato je hotel dajati dobre nauke mlajšemu:

— Prijatelj, izpametuj se. Prični delati. Delo plemeni človeka.

— Sam Bog, da je modra jugoslovanska vlada plemstvo odpravila — mu je odvrnil mlajši.

* * *

Boljše je biti mlad brez lepote, kot pa lep brez mladosti.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLP PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 618 — 12nd Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St., at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Vojašnica zgorela.

V Čačku v Srbiji je 10. aprila ponoči izbruhnil v tamkajšnji vojašnici silen požar, ki je poslopje popolnoma vpepelil. Vojašnica je bila ena največjih in najmodernejših v Srbiji. Reševalna dela so bila omejena samo na lokaliziranje ognja. Škoda znaša nad deset miljonov dinarjev.

Drzen rop v Novem Sadu.

Iz Novega Sada se poroča o izredno drznem roparskem napadu, ki je bil izvršen 10. aprila zvečer v stanovanju tamkajšnjega trgovca Joce Antunovića. Ob šestih zvečer so prišli štirje neznani moški, ki so izjavili služkinji, katera jim je odprla vrata, da so uslužbenci elektrarne in da morajo izvršiti v stanovanju neko popravo. Služkinja jih je napotila v sobo h gospej. Eden neznancev je pomeril z revolverjem na trgovčevo soprogo, drugi pa so ji zamašili usta in jo zvezali. Potem so odprli blagajno, vzeli 150,000 dinarjev in s plenom pobegnili, zaklenivši vrata za seboj. Ko se je ob sedmih vrnil Antunović domov, je moral skozi okno v stanovanje, kjer je osvobodil zvezano svojo soprogo. Policija je uvedla strogo preiskavo. Služkinja je bila aretirana, ker se domneva, da je bila v zvezi z roparji.

Roparski napad v Črni gori.

Iz Podgorice poročajo: Na cesti Njegoš-Črevo je bil 27. aprila izvršen roparski napad. Skupina približno 20 mož je napadla drž. kurirja, ki je nosil 200,000 Din državnega denarja, ter ga razorožila in oropala. Razen denarja so mu zlikovci vzeli tudi žepno uro. Oropanega kurirja so zvezali ter ga pustili ponoči na cesti. Izsledovanje zločincev je bilo doslej brezuspešno.

Jugoslovansko posojilo v Franciji.

Načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Radosavljević se je vrnil iz Pariza, kjer je vodil pogajanja za posojilo v znesku 300 miljonov francoskih frankov. Kot garancijo je dala jugoslovanska vlada carinske dohodke. Obrestovalo se bo posojilo po 5 odstotkov. Namenjeno je za vojaške in druge državne potrebe.

Kredit za opremo bolnic.

Kakor poročajo iz Beograda, je finančno ministrstvo odobrilo kredit v znesku 8,250,000 Din za vzdrževanje javnih bolnic v Jugoslaviji. Ta kredit se bo porabil v prvi vrsti za nabavo posteljnega, zdravil in drugih stvari, ki so potrebne za moderno bolnico.

"Ljubi svojega bližnjega."

Zagrebška "Riječ" poroča, da je na predlog "Katoliške banke" delniške družbe v Zagrebu, zastopane po dr. Stjepanu Markulinu, pognan na boben mali kmet iz Gornje Stubice, ker je dolžan Katoliški banki 143 kron! Dr. Markulin je eden prvih voditeljev klerikalne stranke in je bil svoj čas tudi kot njen mandatar šef oddelka za soc. politiko v Zagrebu.

Poljedelstvo v Jugoslaviji in drugod.

"Kmetijski list" piše: Če primerjamo naše poljedelstvo z onim tujih držav, pridemo do spoznanja, da ni naše poljedelstvo še doseglo stopinje, katero so dosegli v drugih državah. Razliko spoznamo najbolje, če primerjamo, koliko rodi eden hektar obdelane zemlje pri nas in koliko drugod. Jugoslavija ima približno 6 miljonov obdelane zemlje in vsak hektar daje 10 metričnih centov žita. Mala država Danska pa proizvaja na 1 hektar 36.6 metričnih centov žita. Nemčija 21.3, Egipt 17.7, Francija 13.6 metričnih centov. Če bi Jugoslavija proizvajala na 1 hektar le polovico tega, kar izvaja poljedelsko najbolj razvita Danska, bi pridelali letno 36 miljonov kvintalov več nego danes. Če računamo za 100 kg 1200 kron, bi zneslo to letno 43 miljard in 200 miljonov kron.

Vol požrl 80,000 dinarjev.

Če se zakonskemu možu včasih pripeti, da posedi bolj dolgo v gostilni, ga žena navadno pozdravi z besedami: "Piješ kot vol, vse boš požrl, oh jaz reva..." Da bi se takim očitkom izognil, se je spravil neko nedeljo neki kmet v Vojvodini namesto v hišo v hlev. Prijahal je od semnja in je imel še ves izkupiček v listnici. Ko je stopil k jaslom, mu je potegnil vol iz žepa listnico in jo pričel žvečiti. Kmet, ki je bil nekoliko vinjen, je opazil že prepozno, kaj se godi. Kako ga je sprejela žena — o tem molči vir.

SANTAL MIDY
PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Zaščitite se Proti nalezenju
SANYKIT
Nabavite si najboljšo zaščito PREPREČBA za MOŠKE
Velika tuba 35c. Kit (4's) $1
Vsi lekarnarji ali
San-Y-Kit Dept: B
92 Beekman St., New York
Pišite za okrožnico.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA
NA KRVAVIH POLJANAH
Spisal Ivan Matičič
Cena s poštnino
$1.50

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Slučaj Maitland.

(Nadaljevanje.)

— Toda z menoj se nekaj godi, — je trdovratno izjavil Vining, — in jaz hočem vedeti, kaj da je. Dama ga je pogledala s čudim pogledom.

— Govoriti hočem z mrs. Maitnd in Hortenzo, — je rekla seaj ter se obrnila proti Connersu.

— Samo še en trenutek, Miss Vynn, — če smem prositi, — je ekel Conners ter pomignil z roo, kakor da bi jo hotel zadržati.

Tiho je obstala, midva sva sed, miss Wynn ne.

—Mr. Vining nama je daes ponoči povedal o vseh izguah, ki jih j imela ta rodbina, — e začel Conners, — in danes zjuraj sva še izvedela o smrti mrs. Garcie. Nesrečen slučaj, v zvezi vsemi drugimi okolščinami. Zdi e, kakor bi to bil samomor, toda az tega ne verjamem. Rekel sem am že, da sva šla medpotoma v išo mrs. Garcie. Samomor naj bi ilo zadnje sredstvo, po katerem oseže ženska, ki ima preveč skrbi, posebno če je lepa in mlada. Vse to pa seveda mrs. Garcia ni bila. Tako imamo naprimer Buenos Aires, čudovito mesto, ali Venecuelo, krasno deželo, kjer se ženske zelo visoko cenijo. Imenujem ta mesta, ker so zelo oddaljena in ker so to kraji, kjer more obupan človek začeti novo življenje. Jaz imam neskončno simpatijo do žensk. Naj mislijo drugi moški kakor hočejo, toda jaz bi nikdar ne vzdignil roke proti ženski, in če bi bila še tako propadla. Vidim per oin črnilo na mizi, ali vas smem prositi za veliko kuverto, miss Wynn?

Začuden sem poslušal te besede, ki sploh niso bile v zvezi s stvarjo, in ostali so bili v istem razpoloženju. Miss Wynn se je prestrašila, kakor bi jo nekdo osvobodil iz magnetičnega stanja. Stopila je k pisalni mizi, ki je stala v kotu sobe ter prinesla, kar je želel Conners. Conners je vzel kuverto, jo položil predse ter vzel iz žepa svojo listnico. Iz te je vzel zavojček bankovcev, jih del v kuverto, ki jo je zalepil ter položil zopet predse na mizo.

— V zadevah, v katerih je treba pripomoči detektivske, se mora včasih obljubiti nagrada, — je pripomnil z nasmehom. — Mr. Vining mi je rekel, da imam neomejeno polno moč, da lahko razpolagam z denarjem. Ali hočete napisati na kuverto nadpis, miss Wynn? Najbližje imate pisalno orodje. Nadpis vam hočem narekovati.

Dal ji je kuverto ter se nekoliko priklonil, kakorhitro je vzela pero v roke.

— Napišite današnji datum, — je rekel, — in zraven ime Buenos Aires. Tako, hvala! Vi bi lahko napisali tudi Angleško, če mislite da bi bolje ugajalo zločincu, ki ga gotovo ne bodo zasledovali? S to vsoto bo brezdvomno povsod mogel živeti, če bo imel srečo, da dobi to vsoto v roke.

Dekle je molče ubogalo; molče smo sedeli. Njeno pero je praskalo, vendar pa se ni treslo.

— Hvala! — je ponovil Conners, vzel kuverto ter natančno motril pisavo. — Mr. Vining mi je rekel, da je miss Maitland pisala pismo, ki sem je včeraj zjutraj dobil; to je pa bila zmota.

— Jaz sem pisala, Hortenza pa je diktirala, — je prijazno odgovorila miss Wynn, — ubožica že več dni komaj drži pero.

— Ali ste tako dobri, miss Wynn, da položite za zdaj to pismo v pisalno mizo. Pozneje bom mr. Viningu povedal, kaj nameravam s tem denarjem. Še eno besedo o smrti uboge mrs. Garcie. Mi hočem opustiti, da ves svet razen nas misli, da je izvršila samomor; nasprotno dokazovanje bi povzročilo samo homatije in razne govorice. Ubogo damo pa je, ko je ležala na svoji postelji, nekdo ustrelil. Morilec, ki je zelo dobro poznal njene navade, je stal v večernem mraku za odprtim oknom tako blizu nje, da se še sedaj poznajo na obrazu sledovi smodnika.

— Tako se je moralo skoro gotovo zgoditi, — sem vzkliknil ter skočil pokonci.

— Tako se je zgodilo, — je izjavil Conners.

Miss Wynn ga je zaničevalno pogledala.

— Neokusna trditev, — je rekla.

— Zakaj? — je vprašal Conners.

— Ker drugi to smatrajo za samomor?

— Detektivi so vedno neokusni, — je zaničljivo odgovorila. — Nadlegujejo nas z brezmiselnim natolcevanjem, ki nas dovedejo do začudenja in v strah. Popolnoma prav imate, gospod, ostanimo pri samomoru, kajti tudi ni bilo nič drugega. Kdo vendar naj bi umoril ubogo staro damo?

— Čemu naj bi se uboga stara dama usmrtila? — je bilo Connersovo protivprašanje. — Posebno ke rje bila ponosna na svojega sina, ki je hrepenel naprej, ker so jo ljubili njeni prijatelji, morda tudi njeni — stari znanci, miss Wynn? Vendar pa nočem še povečati groze, ki jo čitam v očeh mrs. Partonove in mr. Vininga! Roka morilčeva je slonela na zunanje mrobu okna, kjer se še zdaj vidi v prahu odtisk blaga, iz katerega je bil rokav; majhen košček blaga je ostal v majhni špranji. Odstranil sem te sledove, da preprečim eventuelno zmešnjavo. Zdaj, gospodična, hočem govoriti z damami Maitlandovimi.

Miss Wynn se je dvignila ter šla proti vratom, dočim sta se mrs. Parton in Vining začudeno spogledala. Kar naenkrat je skočil Conners kvišku, prišel do vrat še pred mlado damo ter jih odprl z globokim poklonom.

— Prosim, oprostite, — je rekel z resnim nasmehom, — kmalu bi v tej naglici zadel ob vas, toda na tako debele in mehke preproge nisem navajen in v njih se stopinje poznajo kakor v mehki travi. To sem menda pozabil povedati, da oseba, ki je stala zunaj ob oknu ter gledala v mrtvi obraz mrs. Garcie, ni utegnila misliti na sledove stopinj, in vendar so ostali v mokri travi, kar mora vajeno oko takoj videti.

Odgovorila ni niti na njegove besede, niti na njegovo smehljanje; ne da bi se priklonila, je šla iz sobe.

— Ali v resnici to mislite, kar ste namignili o smrti uboge mrs. Garcie? — je vprašal Vining.

— Tupatam se seveda motimo v svojih končnih zaključkih, — je odgovoril Conners. — V tem slučaju pa moram prositi, da molčite o vsem; ne sme nastati nikakršna govorica in jaz bi ne pripustil, da bi moje naziranje nasprotovalo mnenju državnega pravdnika. Za vse je boljše, če popolnoma molčimo.

Connersov nastop je na vse napravil globok vtis; ne da bi izpregovorili besedo, smo čakali, da se vrne miss Wynn. Toda ta se sploh ni vrnila. Namesto nje je prišel neki sluga ter rekel: — Mrs. Maitland in miss Hortenza sta v sprejemnici ter prosita, naj pridejo gospodje tja.

Odšli smo iz knjižnice skozi dolg hodnik v sprejemnico. Dami sta naju čakali brezdvomno precej nestrpno, in mrs. Parton naju je predstavila. Mrs. Maitland je bila okrogla, majhna blondinka, navadnega tipa; videlo se ji je, s kakšnim trudom se je držala pokonci. Žalost ni škodovala njeni debelosti, čeprav se ji je pač poznalo, da je mnogo pretrpela. Ni imela pa narave, da bi obupala ali da bi zavrnila tolažbo; imela je materijal. temperament.

Hortenza, njena hči, pa je bila drugačna. To se je tako dobro videlo, ra sem moral pri prvem pogledu misliti, da je podobna očetu. Bila je srednje velikosti in je delala vtisk, da je morala biti v veselih, zdravih časih zelo krasno dekle; zdaj sta seveda žalost in beda škodovali vsej njeni zunanjosti. V njenih očeh je žarela vročina, koža je postala upadla in rumena, le hektično rdeča maroga ji je gorela na licih. Mati in hči sta bili bogato oblečeni. In ker sva vedela, kakšne bolesti sta pretrpeli, se je že vnaprej izražalo v njunih očeh gotovo spoštovanje. Ko naju je mrs. Parton predstavila, je začel Conners brez vseh formalitet in ozirov govoriti o zadevi. Sicer ni nikdar rad občeval z ženskami, vendar pa ga to ni nikdar oviralo v njegovih dolžnostih; o tm sem se že zdavnaj prepričal.

— Dobil sem pismo od vaše hčerke, milostiva gospa, — je začel ter se obrnil proti mrs. Maitland, kakorhitro sva sedla. — V tem pismu me je prosila za pomoč, in v istem zmislu se je obrnil name mr. Vining — smem torej kar naravnost govoriti?

— Rotim vas, storite to!

(Dalje prihodnjič.)

Zagonetno, toda resnično.

Konec tatinske tolpe.

V zveznem sodišču v New Yorku so pred nekaj časa štirje moški priznali svojo krivdo in obsojeni so bili na kratke ječe v Tombsu ali pa na zmerne globe. William in Emil Lichtenfels služita vsled tega trimesečno kazen v zgodovinski newyorški jetnišnici in Mike Bestenhoff in James Quigley, sta prosta, ker sta plačala globo vsak po $500.

Vse to zveni kot kak trivijalen slučaj. V resnici pa so bili štirje moški aretirani kot faktorji v veliki kriminalni zaroti, načelniki ene najbolj uspešnih tatinskih in plenilnih tolp v nojvejši zgodovini mesta, neomejeni vladar pristne underworld organizacije, — enega onih skrivnostnih zakotnih trgovskih sistemov, katere omenjajo pisci tako pogosto, ki pa tako redko nastopajo pred sodiščem. Več let so člani te tolpe plenili tovorne železniške kare in transportacijske kompanije so imele edinole v New Yorku v enem samem mesecu miljon dolarjev škode. Slučaji Lichtenfels, Bestenhoff in Quigley so viseli več kot dve leti in nadaljni člani tolpe so bili medtem spoznani krivim, obsojeni na daljše ali krajše zaporne kazni, bili ubiti v bojih s policijo ali pa našli na kak drug način nenadno smrt.

Povest je popolna. Pričetek moramo iskati v dneh, predno so Združene države stopile v evropsko vojno, ko je postalo newyorško pristanišče prenapolnjeno z tujimi ladjami. Takrat se je trgovina preveč hitro razvila, da bi mogla biti dobro organizirana. Ko je Amerika leta 1917 stopila v vojno, sta postala nered in zmeda še večja. Ta zmeda pa je nudila vedno več prilike tatovom in drugim zločincem. Industrija in trgovina imata dobiček od vsake vojne in ti zločinci so bili dobri trgovci.

* * *

Ko se je pričela vojna, je poskočilo v ceni vse, kar potrebuje človeštvo za čudni posel ubijanja, kar nosi, je ali drugače rabi. Prevladovalo je pomanjkanjkanje skoro vsake potrebščine. Blago, ki je preje ležalo na policah ali v skladiščih ter čakalo na počasni napredek normalnega biznesa, je bilo sedaj razprodano v par dneh. Špekulantje, in kontraktorji so pokupili vse in vsi glavni produkti so našli odjemalce za gotov denar in brez vprašanj. To nenasitno povpraševanje, obenem z vojno zmedo, je dalo tatovom veliko priliko in posel tatvine blaga se je naenkrat razvil na fenomenalen način.

Sedaj pa se hočemo lotiti podrobnosti. Tekom let 17, 18, 19 in 20 je neka posebna vrsta zločincev napadala železnice, ki so privažale velike množine najbolj različnega blaga v veliko pristanišče New York ali pa neskončne tovorne kolodvore, skladišča in druge naprave železnic na New Jersey strani. Žito, meso, mast, sladkor, usnje, sadje, proizvodi tvornic iz Atlantika pa do Pacifika, — vse to je prihajalo v to veliko središče za domačo porabo ali pa za razdelitev v inozemstvu in sicer s pomočjo vedno menjajočih se brodovij, ki so prihajala v pristan. Obenem je prihajala tudi svila iz Japonske in Kitajske, kožuhovina iz mrkih severnih gozdov in arktičnega leda ter vsi čudoviti proizvodi Iztoka, katerega so razložili ob Pacifiku ter prevedli z železnicami k Atlantiku.

Med temi velikanskimi zalogami dragocenih predmetov so pričeli tatovi švigati kot podgane v polni žitnici. Sredi noči so odpirali tovorne kare ter odvedli celo vsebino. Celo pristanišče je bilo razdeljeno v tri zone in kradli so vse, od masti pa do smaragdov. Več let ni nikdo skušal ustaviti tega velikanskega piratstva.

* * *

Zvezni uradniki, železniški detektivi, newyorška policija in nešteti privatni detektivi, v službi ekspresnih kompanij, zavarovalnic in drugih, so se pečali mesec za mesecem s tem problemom, a brez vidnega uspeha. Nekatere manjše tatove so polovili ter poslali v ječo. Na njih mesto pa so hitro stopili drugi.

Tukaj so bile brez dvoma na delu velike in dobro vodene organizacije zločincev, a ovira za oviro se je stavljala na pot uradnikov, ki so skušali priti do vrat voditeljev.

Junija meseca leta 1920 je bil Mr. Garrett Cotter, pomožni okrajni pravdnik Združenih držav, ki je vodil preiskavo, vsaj deloma uspešen. Našel je, da operira ena glavnih tolp tako na vodi kot v železniških skladiščih v New Jersey. V vsakem slučaju so odvedli tatovi blago v velikih tovornih avtomobilih ter ga skrili toliko časa, da so odstranili vse identifikacijske znake, ga zavili v nove pakete ter ga pripravili za odpošiljatev na različne strani in točke.

Izvedelo se je, da izginjajo celi tovori svile, volne in usnja v Bronx, kjer se je blago naenkrat izgubilo. Nekaj časa pozneje se je nekaj tega blaga zasledilo in vsled tega je postala osumljena Bronx Trading Company. Našlo se je, da ta tvrdka ni inkorporirana. Vsled tega so domnevale oblasti, da je samo ime, slepilo. Najti imena gospodov, ki so se skrivali za tem imenom, je bila prva naloga in ta je bila poverjena detektivu Benny Levy-ju. Levy si je nadel masko nabiralca prispevkov za neko židovsko dobrodelno napravo ter pričel hoditi od trgovine do trgovine ter nabirali prispevke. Na ta način je izvedel, da sta načelnika te skrivnostne Bronx Trading Company William in Emil Lichtenfels, zelo dobro uspevajoča grocerja na debelo, ki sta imelo svojo trgovino nedaleč od skladišča kompanije.

Drugi zvezni detektivi so nato zasledili stik med tema bratoma Lichtenfels ter tvrdko Sternberg K. Co. v Ashvill, N. C., koje načelnika sta bila Sternbtrg in Gustav Lichtenfels, nadaljni brat para v Bronxu. Ta tvrdka je imela veliko napravo tik poleg železniškega skladišča in vsled tega ni bilo treba prevažati blaga. Vladni agenti so ugotovili, da prihaja blago od bratov Lichtenfels na tvrdko v Ashville. Sternberg K. Co. je prodajala najbolj različne stvari in sicer za cene, katerim so se čudili drugi trgovci in ki so se zdele agentom sumljive. Tvrdka je delala biznes pod geslom:

Mi kupujemo vse in prodajamo vse.

Sternberg in Gustav Lichtenfels nista še obsojena, ker se še vrši preiskava proti njima.

* * *

Drugačna pa je stvar z Williamom in Emilom Lichtenfelsom. Oblasti so kmalu izsledile, da sta ta dva brata v zvezi z zločinskim svetom s pomočjo nekega Nathana Zimmermana, nekega prevoznika v Bronxu ter lastnika skladišča. Brata Lichtenfels sta spravila blago v skladišče Zimmermana in slednji je kmalu zapazil, da ga nista dobila poštenim potom ter razkril obema svojo lastno dušo. Od tedaj naprej je bil partner v tatinskih podjetjih obeh bratov in v njegovih avtomobilih so prevažali blago iz New Jersey-a v Bronx. Eden teh velikih tovornih avtomobilov Zimmermana je obsegal pet ton. Drugi je bil manjši, a še vedno obsežen. Naložila sta lahko ter odvedla polno vsebino največje železniške tovorne kare.

Tukaj vidimo jasno vrh organizacije. Zimmerman je bil prevažalec ter sprejemalec ukradenega blaga. On je vzel, karkoli so dejanski tatovi dobili, naložil blago v avtomobile ter ga odvedel v skladišča v Bronxu. To blago je zopet prišlo na dan pod egido Bronx Trading Company, to je pod firmo Williama in Emila Lichtenfelsa. Ta dva sta razpečavala blago. Bila sta navidez ugledna trgovca ter izrabljala ta svoj sloves, da pokrijeta svoje zločinsko postopanje. Blago iz njih skladišč je odhajalo v različne smeri, nekaj na otoke Zapadne Indije, drugo pa na srednji zapad.

Nižji department organizacije pa je bil prav tako važen. Tukaj najdemo dejanske tatove ter tudi vohune in poizvedovalce. Zvezni detektivi so počasi in ustrajno zasledili vse in njih imena lahko navedemo ,ker so bili vsi spoznani krivim ali sami priznali.

Trojica v Bronxu je bila v stiku s tatovi s pomočjo dveh posredovalcev, nekega James Quigley-ja in Mike Bestenhoffa. Ta dva pa sta bila v stiku z znanim Mattie Donovanom, o katerem se glasi, da je pred kratkim izginil z neko butlegarsko ladjo.

* * *

Več kot sto noči je videlo prizore, ki so bili prikrojeni po enem uzorcu. Proti koncu kakega delavnega dne je dal ta ali oni tovorni sprevodnik odpreti karo od cele vrste, stoječe na tračnicah ter jo potisniti na eksponirano mesto. Dostikrat mu ni bilo treba ničesar drugega kot lastne besede in če to ni zadostovalo, je podkupil delavce. Kara je bila pripravljena.

Predno je nastopila tema in ko so pričele goreti prve svetilke po ulicah predmestij, sta se dva velika tovorna avtomobila bližala določenemu mestu. Še pred polnočjo sta se pojavila nasproti tovorni kari iz teme, ker so prišli na mesto peš ali z avtomobili. Med temi so bili Donovan, Quigley ali Bestenhoff in pogosto tudi vsi trije. Hitro so odtrgali plombe s kare in njih uslužbenci so pričeli odnašati blago ter ga spravljati v avtomobila. V par minutah je bila kara prazna in tatvina izvršena. Tatovi so nato zopet zapečatili karo z rednimi železniškimi plombami, da prikrijejo svojo tatvino vsaj za par ur. Avtomobilay sta se nato odpeljala proti Bronxu in tatovi so se razpršili, kajti na avtomobilih sta ostala le voznika ter po eden ali dva stražnika.

Če ni bilo nobenega znamenja, da je kdo videl rop ali sledil avtomobiloma, so razložili ukradeno blago v skladišču v Bronxu. Tam so se tatovi zopet pojavili ter lotili dela. Napravili so nove pakete ter požgali stare omote in zaboje. Ob primernem času je bilo nato blago razposlano.

Končno so zvezni uradniki planili na gango iz različnih smeri. Izvršili so več kot štirideset aretacij in sledile so obtožbe. Med obtoženimi so bili kapitani vlačilnih čolnov, šoferji, uslužbenci skladišča ter navzgor do mož, ki so vodili celo podjetje.

Okrajni pravdnik Cotter je izjavil, da je tolpa ukradla najmanj miljon dolarjev vrednosti blaga, katero je lahko prodati.

Mattie Donovan, "kapitan" tatov je bil spoznan krivim ter obsojen na deset let ječe ter $10.000 globe. Vložil je priziv ter se glasi, da je medtem utonil. Nathan Zimmerman, lastnik skladišča, je v Atlanti za dvanajst let in obsojen je bil na $18.000 globe. Priziv je bil ravnokar zavrnjen. Neki sprevodnik Erie železnice, ki je pomagal banditom, je bil obsojen na tri leta ječe. Spretni odvetniki, katere so najeli brata Lichtenfels v Bronxu ter Quigley in Bestenhoff pa so se tako odločno in uspešno borili za svoje klijente, da je bilo državno pravdništvo končno prisiljeno sprejeti njih predlog, da se priznavajo obtoženi krivim zarote. Raditega so bili tudi tako malo kaznovani.

LUCKY STRIKE
CIGARETTE

Najboljše
Cigarete

Kako odpraviti madeže od kave.

Že marsikatera gospodinja si je delala preglavico, kako bi odpravila madeže od kave iz blaga, ki je občutljive barve. Vzemi 5 delov glicerina in ravno toliko vode, primešaj 1 del salmjaka in v tej tekočini naj se moči madež 6 ur. Nato ga s čisto vodo izpereš in zlikaš med vlažno krpo z likalnikom, ki pa ne sme biti preveč vroč.

Madeže od kave pa lahko odpraviš še na drug način. Zmešaj jajčni rumenjak z glicerinom in madeže s to zmesjo namaži. Glicerin popije čreslovino kave in maščobo mleka, barva se ne pokvari. Potem polikaj z likalnikom, ki pa ne sme biti pregorak.

Madeže od črne kave odpraviš iz svilenega blaga, če jih opereš z vodo, kateri si dodala popreje nekoliko govejega žolča.

Škrlatica na Reki.

Oblasti na Reki so zaradi velike epidemije škrlatice zaprle vse šole do dne 22. aprila. Mladini je bilo prepovedano obiskovati kina, gledališče in druge javne prireditve.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam sorodnikom in znancem, da je v Gospodu zaspal dne 3. maja 1923 moj ljubljeni brat

ANTON STRNIŠA,

star 67 let. Služboval je dolgo let kot preglednik finančne kontrole, a zaradi slabega zdravja je bil pred enim letom vpokojen. Stanoval je v rodni hiši v Toplicah. V stari domovini zapušča eno sestro, tukaj pa enega brata.

Tempotom se zahvaljujem vsem tamošnjim prijateljem, kateri so mu bili naklonjeni v njegovi težki bolezni, posebno hvalo pa izrekam stricu Josipu.

Spavaj mirno, dragi Tonček, in naj ti bo rahla domača gruda!

Dominik Strniša, žalujoči brat.
Detroit, Mich., 20. maja 1923.
2162 Marlboro Ave.

Preženite bolečino!

Okorelo rame, otrpljena mišica, nategnjen sklep— vse to spremlja BOLEČINA. Toda vdrgnite nekoliko

PAIN-EXPELLERJA

na bolečo površino, in bolečina bo hitro izginila. Pain-Expeller in bolečina sta si smrtna sovražnika.

Dobite še danes steklenico pri svojem lekarnarju, 35c. in 70c. Glejte, da bo na zavojčku tvorniška znamka SIDRO. Zavrnite vse ponaredbe.

TRADE MARK

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 South 4th St.
Brooklyn, N. Y.

BRZINA — GESLO DANAŠNJEGA ŽIVLJENJA.

Sedanja generacija živi v znaku hitrosti. Dnevno čitamo o novih iznajdbah in tehničnih pripravah, kako bi se hitreje prevažalo ljudi in blago in pošiljalo poročila v vse kraje sveta. Nikjer drugod pa ni trgovska podjetnost tako sposobna kakor v tej deželi za izkoriščanje novih možnosti za hitrejši promet.

Predpogoj vsakega sporočevalnega sredstva je točnost in cenenost. Za 5 centov se lahko pošlje pismo v najbolj oddaljeni kraj sveta, in to radi ogromnega poštnega prometa. Brzojavne kompanije so pronašle da bi širši krogi ljudstva poslali poročila po brzojavu namesto po pošti, ako bi se dalo znižati stroške. Uvedle so radi tega "BRZOJAVNA PISMA" takozvana "CABLE LETTERS", katere se pošlje po podmorskem kablu v London in od tam naprej po pošti v razne evropske dežele. Taka poročila rabijo od 4 do 5 dni v Jugoslavijo ali Italijo.

V prid naših strank smo sedaj uvedli razven poštnih in brzojavnih nakazil tudi denarne pošiljatve po "BRZOJAVNEM PISMU". Služba je točna in se lahko računa, da se denar izplača tekom enega tedna; cena pa je mnogo nižja kot za navadne brzojavke.

ZA POSAMEZNE POŠILJATVE PO "BRZOJAVNEM PISMU"
RAČUNAMO SAMO $1.

Poslužite se te ugodnosti v čim večjem obsegu.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York City

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

SOSEDNJA HIŠA.

A. C. GREEN. Za "Glas Naroda" prevel G. P.

12 (Nadaljevanje.)

Točno ob desetih sem stopila v dvorano, določeno za zaslišanje. Ko sem vstopila, so se obrnile oči vseh name.

Coroner je že sedel na svojem mestu. Gryce-a pa nisem videla. Brez dvoma pa ni bil daleč. Za druge osebe se nisem brigala, z izjemo postrežnice, koje rdeči obraz se je pojavil sedaj tu, sedaj tam.

Van Burnamsovih nisem videla, a sem domnevala, da so v sosednji sobi, koje vrata so se pogosto odprla in zaprla.

Prvi je bil zaslišan policist Caroll. Pripovedoval je, kako sem ga ustavila in kako je preiskal v družbi postrežnice hišo Van Burnamsovh.

Nato je sledila postrežnica, Mrs. Boppert. Niti za trenutek nisem obrnila pogleda od nje. Stresla se je, ko so poklicali njeno ime in ko so ji predložili Biblijo, je zrla zelo preplašeno. Kljub temu pa je prisegla. Šele takrat se je pričelo resno zaslišanje.

— Kje stanujete? Kaj je vaš posel? — je vprašal coroner.

— Jaz sem postrežnica ter hodim v različne hiše, da pospravim sobe, — je odgovorila brez pomišljanja. Ko pa je končala, je kazal njen obraz tako trdovratnost in odpornost, da bi se moralo zdeti to vsakemu sumljivo. Nikdo pa ni videl v tem ničesar drugega kot zadrego navadne, poštene ženske.

Od kedaj poznate družino Van Burnams? — je vprašal nadalje coroner.

— Ob prihodnjem Božiču bo dve leti.

— Ali ste pogosto delali tam?

— Le po dvakrat vsako leto. Pri velikem pospravljanju, jeseni in spomladi.

— Kaj ste hoteli pred dvema dnevoma v hiši?

— Hotela sem pomiti kuhinjo ter pospraviti jedilno shrambo.

— Ali ste dobili naročilo za to delo?

— Da, Mr. Franklin Van Burnams mi je pisal pismo.

— Ali je bil to prvi dan, ko ste šli v hišo?

— Ne, že celi prejšnji an sem pospravljala tam.

— Vi ne govorite dosti glasno, — jo je pokaral coroner. — Pomislite, da morajo vsi tukaj navzoči razumeti vaše besede.

Ozrla se je naokrog s preplašenim pogledom. Od tedaj naprej so bili njeni odgovori še bolj tihi.

— Kje ste dobili hišni ključ in skozi katera vrata ste prišla noter?

— Skozi stranka vrata. Ključ mi je dal hišni upravitelj na Dey Street. Tam sem ga dobila.

Nato je pričela pripovedovati to, kar smo, mi ostali že davno vedeli. Na vsa nadaljna vprašanja je odgovorila in ko je bilo zaslišanja konec, je odšla zadovoljno nazaj na svoje mesto, vesela, da se je cela zadeva tako ugodno končala.

Nato je bil zaslišan zdravnik. Njegovo pričevanje je bilo največjega pomena. Mene je na vsak način izvanredno presenetilo. Po par uvodnih vprašanjih je hotel coroner izvedeti, kako dolgo je bila ženska že mrtva, ko je prišel on v hišo Van Burnamsovih.

— Več kot dvanajst in manj kot osemnajst ur, — se je glasil odgovor zdravnika.

— Ali je postalo truplo že trdo?

— Ne, a kmalu nato.

— Ali ste preiskali poškodbe, katere je povzročila omara, ki je padla nanjo?

— Da, preiskal sem jih.

— Prosim, opišite mi jih.

Zdravnik je to storil.

Koncem izpovedi zdravnika je coroner nekaj časa molčal ter rekel nato z odvažnim glasom:

— Ali menite, da so bile te razne smrtonosne?

Priča je bila vajena takih zaslišavanj, kojih glavni namen je bil napraviti učinek na navzoče. Odločno se je ozrl na coronerja in nato na porotnike ter rekel s trdnim in prepričevalnim glasom:

— Jaz sem prepričan, da ni bila nobena teh ran smrtonosna. Ženska ni umrla vsled poškodb, katere je dobila, ko se je preobrnila nanjo omara.,

— Kako to? Ali ni bila omara dosti težka in ali ni bila ženska poškodovana na kakem bistveno važnem organu telesa?

— Omara je bila dosti težka ter bi lahko ubila žensko, če bi ne bila slednja že preje mrtva. Omara je razmrevarila le truplo.

Vsi navzoči so se zganili. Coroner je hitro rekel:

— Vaša trditev je skrajne važnosti, doktor. Če ni zdrobila ženske omara, na kak način je potem umrla? Ali morete trditi, da je bila njena smrt naravna in da je omara slučajno padla nanjo?

— Ne, umrla je nasilne smrti. Bila je ubita, a ne od omare, ki se je prevrnila nanjo.

— Ubita? In ne od omare? Od česa pač? Ali ste našli na njenem telesu še druge rane ,ki so bile smrtonosne?

— Da. Takoj sem domneval, da je izgubila življenje na drugačen način kot je dejanski izgledalo in vsled tega sem natančno preiskal truplo. Zapazil sem majhno rdečo liso in ko sem jo natančno preiskal, sem našel odlomljeno ost nekega tenkega inštrumenta iz jekla. Smrt je nastopila v trenutku.

Splošno razburjenje se je lotilo vseh navzočih. Najbolj razburjena med vsemi pa sem bila jaz. Zdravnik je rekel, da ni bila zadeta umorjena v srce, temveč v tilnik.

Ko je nastopil zopet mir, je nadaljeval coroner s svojim zaslišanjem.

— Ali je bila ost jekla del kakega kirurgičnega inštrumenta? — je vprašal.

— Ne, jeklo ni bilo dosti trdo, da bi bilo kos ali del kirurgičnega inštrumenta. Bila je iz čisto navadnega jekla, ki se kaj lahko odlomi. Našel sem le ost.

— Ali imate to ost tukaj?

— Tukaj je.

Izročil je ost porotnikom.

Ko je šla ost iz roke v roko, je vprašal coroner:

— Ali nam lahko poveste, koliko časa je poteklo med izvršenjem umora ter padcem omare ter poškodbami, ki so bile posledice tega?

— Tega ne morem izjaviti natančno. Brez dvoma pa je poteklo precej časa.

— Precej časa? Morilec se je mudil vendar le deset minut v hiši?

(Dalje prihodnjič.)

Rešena.

Guy de Maupassant.

Kakor bi treščilo, se je nenadoma pojavila vitka markiza — Rennedon in zagnala smeh, še predno je kaj spregovorila, pa tako močan smeh kakor pred enim mesecem, ko je svoji prijateljici razodela, da je prevarila svojega markiza, samo zato, da se je maščevala, a samo tedaj, kajti on je bil že predivji in nad mero ljubosumen.

Baronica Grangerie je vrgla knjigo, ki jo je čitala, na zofo in se z radovednim začudenjem ozrla v Anitto ter se še sama začela smejati.

Slednjič jo je vprašala: — No, kaj si vendar učinila?

— O, draga, predraga. . . Imenitno. . . preimenitno! Pomisli: rešena sem, rešena, rešena! . . .

— Kako — rešena?

— Da, — rešena!

— Česa?

— Svojega moža, dragica! Ali zdaj sem svobodna, prosta! Prosta, prosta! —

— Kako to? V čem?

— Kako? Ločena sem vendar! Da, ločena! Ločila sem se!

— Ločila!

— Ne, še ne, kako si pa modra! Ločitve ne izvedeš kar v treh urah! Toda, dokaze imam. . . dodaze, da me vara. . . prijemljiv slučaj. . . pomisli. . . dokaz . . . o, zdaj. .

— Povej, povej! Torej te je varal?

— Da . . . pravzaprav ne . . . kaj vem! Končno pa imam dokaz in to je glavno!

— Kako se ti je posrečilo?

— Kako? Čuj! O močna sem bila ,nepopisno močna! Že tri mesece se je obnašal neprijazno sovražno, surovo, nasilno, oblastno, prostaško. Pa sem sklenila: ne, tako ne sme več nadaljevati, moram se ločiti. A kako? Ni bilo tako lahko. Skušala sem ga dovesti do tega, da bi me tepel, pa ni hotel. Nasprotoval mi je od jutra do večera, silil me je, naj odidem, kadar mi ni bilo po volji, zapovedal mi je, ostati pri njem, kadar sem hotela oditi v mesto na večerjo, skratka, povzročal mi je neznansko življenje, a tepel me ni. Tedaj pa sem hotela poizvedeti, če ima kako ljubico. Da, imel jo je, a zavaroval se je z neštetimi pretvezami, da se je lahko zmaknil k njej. Nemogoče ju je bilo presenetiti. No, kaj misliš, kaj sem ukrenila?

— Kje naj to uganem?

— O, nikoli ne boš ugenila! — Svojega brata sem naprosila, da mi preskrbi fotografijo te ženske.

— Ljubico svojega moža?

— Da. To je Jakoba stalo petnajst luijev, vstopnina za večer, od sedmih do polnoči, vštevši tudi večerjo — tri luije za uro. Tako je poceni prišel do fotografije.

— Misli m,da bi jo dobil ceneje, če bi se bil poslužil zvijače, in bi mu ne bilo treba baviti se tudi z originalom.

— O, ona je ljubka! Veš, da je Jakobu ugajala. Vrhutega sem hotela izvedeti o njej vrsto podrobnosti, kake rasti je, polnost njenih grudi, njen obraz in tako dalje.

— Ne razumem te.

— Boš videla. Ko mi je bilo vse jasno, sem se podala k nekemu . .. k takemu posredovalcu. . . upniku. . . no, saj me menda razumeš?

— Da ,precej, in ši mu dejala?

— Pokazala sem mu Klarisino fotografijo — ime ji je Klarisa — in ga vprašala: — Gospod, ali bi mi mogli preskrbeti služkinjo, ki bi bila podobna tej? Ljubko, izbrano, odlično in obrazno. Plačam brez prigovora, kolikor zahtevate, najsi me tudi stane desettisoč frankov, kaj mi mar, saj jo potrebuje msamo za tri mesece. Kajpak, da je mož zelo osupnil in me vprašal: — Gospa, dekle mora biti neoporečno? Zardela sem in zajecljala: — Seveda — kakor čednost sama. On pa je pripomnil: — kakor običajno. Nisem si upala odvrniti, samo pokimala sem: ne. Tedaj pa sem nenadoma spoznala, da ga je navdala strašna sumnja in vsa iz sebe sem vzkliknila: — Ah, gospod, to je radi mojega moža, ki me vara. . . ki me vara izven doma. . . jaz pa hočem, da me vara doma . . . saj razumete. . . ujeti ga moram! — Tedaj se je mož začel smejati in njegove oči so mi povedale, da me visoko ceni, da me ima celo za zelo razumno; stavila bi kaj, da mi je hotel v tem hipu seči v roko. Rekel mi je: — gospa, v osmih dneh bom izpolnil vaše naročilo. Če bo treba, pa zamenjamo osebo. Jaz vam jamčim za uspeh. Stroške mi boste povrnili šele po učinku. Ta fotografija predstavlja torej ljubico vašega gospoda soproga?

— Da, gospod.

— Dično dekle, tenka prekajenka!

— In dišava?

— Nisem razumela, vprašala sem: — Kako to mislite: dišava?

Nasmehnil se je: — Gospa, pri zavarovanju moških, je dišava bistveno potrebna! To mu vzdaja podzavestna spominjanja, ki ga vzpodbujajo k dejanjem. Dišava povzroča v srcu nejasne motnjave, človeka bega, draži in mu drami spomine. Treba bi bilo poizvedeti tudi, kaj vaš gospod soprog večerja, kadar je s to gospo skupaj. Tudi vi mu pripravite zvečer ista jedila! O, gospa, bodite brez skrbi, kmalu ga bomo imeli!

Vsa vesela sem se poslovila. — Našla sem zares zelo razumnega človeka.

Tri dni kasneje je potrkalo pri meni visoko dekle, zelo lepa plavolaska, ponižna in predrzna obenem, čisto svojevrstna sladostrastnica. Z mano je bila zelo dostojna. Ker nisem dobro poznala njenega imena, sem jo nazvala gospodična, nakar mi je ona odgovorila: — O, gospa, izvolite me klicati Roža, je prikladneje. — Tedaj sem se začela razgovarjati.

— No, Roža, veste, zakaj ste prišli semkaj?

— Zdi se mi, gospa.

— Dobro, dobro, draga moja. .. pa vas to nič ne skrbi?

— O, gospa, to je že osemnajta ločitev, ki jo bom povzročila. Sem že navajena.

— No, dobro; bo treba mnogo časa, da uspete?

— O ,gospa, to povsem odvisi od gospodovega značaja. Če bom le pet minut sama z gospodom, pa vam povem točno, gospa. Samo to bi vas prosila, če mi imenujete dišavo. . .

— Da, moja draga Roža, to je verbenija. . .

— Kakor nalašč, gospa. Ta dišava mi je zelo ljuba. Morda utegnem tudi izvedeti, če nosi gospodova ljubica svileno perilo?

— Ne, dragica, temveč batist s čipkami.

— O, torej je oblečena po modi. Svileno perilo je že preveč vsakdanja stvar.

— Res, res!

— Dobro, gospa, in zdaj je treba na delo!

In ročno se je odpravila, kakor da se je že vse življenje bavila s takim poslom.

Uro zatem je vstopil moj mož. Roža ga je komaj ošinila s pogledom, on pa je vanjo takoj zapičil svoje oči. Močno je dišala po verbeniji.

Mož me je takoj vprašal:

— Kaj je s tem dekletom?

— Moja služkinja vendar.

— Kje ste je po dobili?

— Oskrbela mi jo je baronica Granserie in jo je kar najtopleje priporočila.

— Pa je dična!

— Mislite?

— Seveda. . . dovolj za služkinjo.

To sem se vzradostila. Čutila sem, da je nanj napravila močan vtis.

Še isti večer mi je Roža dejala: Zdaj vam, milostiva, lahko obljubim, da bo v štirinajstih dneh vsa zadeva končana. Gospod je zelo nagel.

— O, ste že poskusili?

— Ne še, milostiva, toda o tem me je prepričal že prvi pogled. Najraje bi me gospod že kar mimogrede objel.

— Pa vam ni ničesar dejal?

— Ne, samo vprašal me je po imenu, da bi začul zvok mojega glasu.

— Dobro, dobro, Roža! Ukrenite vso stvar kar najhitreje.

— Bodite brez skrbi, milostiva. Obotavljala se bom le vtoliko, da ne izgubim preveč ugleda. —

Smrtna nesreča.

Dne 9. aprila zvečer je padel posestnik Anton Špindler v Ščavnici v Slov. goricah iz podstrešja v 5 metrov globok skedenj tako nesrečno, da si je zlomil tilnik in bil na mestu mrtev. Pokojnik je bil občinski odbornik, zaveden narodnjak, priden in varčen gospodar ter vobče priljubljen.

VLAHOV

ŽELODČNA
GRENCICA

Dela jo in spravlja v steklenice v
ZADRU (Dalmacija)
od leta 1861
ROMANO VLAHOV

Naprodaj po vseh
Lekarnah, delikatesah in grocerijah.

Edini agenti za Združene države.

V. LANGMANN, Inc.
97-99 Sixth Ave., Dept. A. New York, N. Y

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino $1.50

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y

Kretanje parnikov - Shipping News

28. maja:
Homeric, Cherbourg. Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen.

29. maja:
Mauretania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.

30. maja:
Lapland, Cherbourg.

31. maja:
Rochambeau, Havre; Finland, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg.

2. junija:
Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Ohio, Cherbourg in Bremen; America, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam Boulogne.

5. junija:
Berengaria, Cherbourg; Colombo, — Genoa.

6. junija:
Paris, Havre; St. Paul, Cherbourg; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen; Albania, Cherbourg in Bremen.

7. junija:
Laconia, Cherbourg in Hamburg.

9. junija:
Olympic, Cherbourg; Orbita, Cherbourg in Hamburg: Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; Veendam, Boulogne.

11. junija
Hannover, Gremen.

12. junija:
Aquitania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg in Hamburg.

13. junija:
Belgenland, Cherbourg; France, Havre; Pres. Van Buren, Cherbourg in Bremen. Argentina, Trst.

14. junija:
Minnekahda, Cherbourg in Hamburg: Thuringia, Cherbourg in Hamburg.

16. junija:
Homeric, Cherbourg; Orca, Cherbourg in Hamburg. Pres. Arthur, Cherbourg in Bremen; Rotterdam, Boulogne.

19. junija:
Mauretania, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg.

20. junija:
Seidlitz, Bremen; Zeeland, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa; Pres. Polk, Cherbourg in Bremen.

21. junija:
Roussillon, Havre; Kroonland, Cherbourg; Mount Carrol, Cherbourg in Hamburg.

23. junija:
Majestic, Cherbourg: Lafayette, Havre; Geo. Washington, Cherbourg in Bremen; Volendam, Boulogne.

26. junija:
Berengaria, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg; America, Genoa.

27. junija:
Paris, Havre; Lapland, Cherbourg; York, Breme ; Pres. Garfield, Cherbourg in Bremen.

28. junija:
Tyrrhenia, Cherbourg in Hamburg; Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Cherbourg in Hamburg.

30. junija:
Tuscania, Reka; Olympic, Cherbourg; Conte Verde, Geno; Saxonia, Cherbourg; Ryndam, Bolougne; Chicago, Havre; America, Cherbourg in Bremen.

1. julija:
Bremen, Bremen.

3. julija:
Canopic, Cherbourg in Bremen.

4. julija:
Leviathan, Cherbourg; France, Havre. St. Paul, Cherbourg.

5. julija:
Finland, Cherbourg in Hamburg; Pres. Adams, Cherbourg in Bremen; Mount Clinton, Cherbourg in Hamburg.

7. julija:
Pres. Wilson, Trst in Dubrovnik; Giulio Cesare, Genoa; Rochambeau, Havre; Homerica, Cherbourg; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Muenchen, Bremen.

NARAVNOST V
DUBROVNIK
(JUGOSLAVIJA)
Z NAJVEČJEM IN NAJNOVEJŠEM CUNARD ANCHOR LINE PARNIKOM NA OLJE
TUSCANIA
17.000 ton
odpluje iz New Yorka naravnost v Dubrovnik, Reko in Trst
v soboto, 30. junija

Potniki so v kabinah z dvema, štirimi in šestimi posteljami. Velike obednice, kadilnice in počivališča.

Za cene in druge informacije vprašajte bližnjega agenta.

CUNARD-ANCHOR LINES
25 Broadway New York

V JUGOSLAVIJO
Kupite vnaprej plačane listke sedaj, da dobavite svoje sorodnike v Ameriko.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth—Cherbourg—Antverp
Lapland 30. maja; Belgenland 13. junija
St. Paul 6. junija; Zeeland 20. junija*
*Ob 10. dopoldne

AMERICAN LINE
New York — Plymouth — Cherbourg Hamburg
*Manchuria 24. maja; 28. juni.; 2. avg.
Finland 31. maja; Minnekahda 14. juni.
*Mongolia 7. junija; Kroonland 21. juni.
*Novi prostori tretjega razreda.

WHITE STAR LINE
Iz New Yorka v Cherbourg in Southampton
Homeric 26. maja; 16. junija; 7. julija
Majestic 2. junija; 23. junija; 14. julija
(Največji parnik na svetu.)
Olympic 9. junija; 30. junija; 21. julija
Dobra hrana. Zaprti prostori.
Oglasite se pri krajevnem agentu ali pri
POTNIŠKEM ODDELKU
No. 1 Broadway. New York.

NAZNANILO.

Naš stari zastopnik **JANKO PLEŠKO**, ki je svoječasno potoval za naš list, se radi slabega zdravja zdaj stalno nahaja na **6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.** Pobira naročnino za Glas Naroda ter knjige in daje pojasnila o vsem, kar spada v naš posel. Rojakom ga toplo priporočamo.

Uprava Glasa Naroda.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim naročnikom "Glass Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Naročnikom "Glas Naroda" v državi Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. Joseph Smalcel,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list. Zato prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni. Upravništvo

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

VELIKE važnosti za potnika je, da je natanko poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh, ki so v zvezi s potovanjem. Vsled dolgoletne iskušnje nam je mogoče o vsem tem dati točna pojasnila.

Priporočamo vedno tudi samo najboljše parnike, ki imajo kabine v III. razredu.

Ako ste se namenili potovati v stari kraj, nam pišite ker bo to v Vašo korist.

Tudi oni, ki še niso ameriški državljani, smejo potovati v stari kraj na obisk in jim je dovoljeno vrniti se. Na željo dajemo vsakemu tozadevna pojasnila.

Kdor želi dobiti sorodnike ali znance iz starega kraja, naj nam piše za navodila, kajti število priseljencev je omejeno.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu Jadranska banka tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

IŠČE SE
Slovenka ali Hrvatica deloma zmožna dela v restavrantu. Plača po dogovoru. Pišite na: J. P., 404 Kanawha St., Charleston, W. Va.
(22-23—5)

Rad bi izvedel za naslov prijatelja VALENTINA ERŽEN, doma iz Čabra, ki se je nahajal pred 3. leti v Pickins, W. Va. Kdor kaj ve o njem, naj mi poroča, ali naj se pa sam javi. — Anton Hudolin, Ferry, La.
(22-23—5)

RAVNOKAR JE IZŠLA
NAJVEČJA ARABSKA
SANJSKA KNJIGA
Najnovejša ilustrovana izdaja
Vsebuje 306 strani.
Cena s poštnino $2.—
SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York City, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".